ప్రచురనయోగ్యమైన

భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థానము

క్రిమినల్ అప్పీలేట్ అధికారపరిధి

క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.549/2023

స్పెషల్ లీవ్ పిటిషన్ (క్రిమినల్) నెం. 1658/2020 నుండి ఉత్పన్నమైనది

జుహ్రూ మరియు ఇతరులు.

... అప్పీలుదారు (లు)

వెర్సస్

కరీం మరియు మరొకరు.

... ప్రతివాది (లు)

తీర్పు

సూర్య కాంత్, న్యాయమూర్తి.

అనుమతి మంజూరు చేయబడింది.

2. తక్షణ క్రిమినల్ అప్పీల్ 27.01.2020 నాటి తీర్పు నుండి ఉద్భవించింది, దీనిలో చండీగఢ్లోని పంజాబ్ మరియు హర్యానా హైకోర్టు (సంక్షిప్తంగా 'హైకోర్టు'), అదనపు సెషన్స్ జడ్జి

నూహ్ ఆమోదించిన 12.07.2018 నాటి ఉత్తర్వును పక్కన పెడుతూ, క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1973 (ఇకపై **సి. ఆర్. పి. సి**) లోని సెక్షన్ 319 కింద అప్పీలుదారులను అదనపు నిందితుడిగా పిలవాలని ఆదేశించింది.

ఎ. వాస్తవాలు:

3. క్లుప్తంగా పేర్కొన్న వాస్తవాలు ఏమిట o టే, కరీం ప్రతివాది నెం.1 అతని మరణించిన సోదరి (రుక్సినా) వవాహం తేదీ 04-12-2016 న అమీర్ తో ఘనంగా జరిగిందన్నా వివరణ పై ఇండియన్ పెనల్ కోడ్, 1860 లోని సెక్షన్ 304B, 498A, 406, 323 మరియు 34 ల క్రింద నూహ్ జిల్లాలోని టౌరు పోలీస్ స్టేషన్ లో తేదీ: 09-07-2017 నాడు ఎఫ్ ఏ ఆర్ నెం 270 నమోదు చేయ్బడింది. వివాహ సమయంలో అమ్మిర్ తో పాటు అతనికుటుంబ సభ్యులు అల్తో కారు,3 లక్షల నగదు 3 కిలోల వెండి 30 గ్రాముల బంగారం, ఫర్నీచర్ ఇతర గృహోపకరణాలు కట్నంగా ఇచ్చారాని ఆరోపించారు.అమీర్ కుటుంబంలో అక్లిమా (తల్లి), జుహ్రు (తండ్రి)-అప్పీలుదారు నెం. 1, సోనమ్ (సోదరి)-అప్పీలుదారు నెం. 2 మరియు రిజ్వాన్ (బావమరిది)-అప్పీలుదారు నెం. 3 ఉన్నారు.అమీర్ కుటుంబం కట్నం పట్ల అసంతృప్తిగా ఉందని, మృతురాలిని నిరంతరం చిత్రహింసలకు, వేధింపులకు గురిచేశారని ఫిర్యాదుదారు ఆరోపించారు.ప్రతివాది నంబర్ 1 మరియు అతని కుటుంబం అమీర్ మరియు అతని కుటుంబంతో ఈ విషయాన్ని పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నించారు, కాని వారి ప్రయత్నాలన్నీ

విఫలమయ్యాయి.మరణించిన వ్యక్తి ఉరి వేసుకుని ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడని ప్రతివాది నంబర్ 1 కి 09.07.2017 లో టెలిఫోన్ ద్వారా సమాచారం అందించారు.

4. దర్యాప్తు సంస్థ విచారణ సమయంలో అప్పీలుదారులకు వ్యతిరేకంగా ఎటువంటి నేరారోపణ పదార్థాలను కనుగొనలేదు మరియు ఇప్పుడు విచారణను ఎదుర్కొంటున్న మృతురాలి భర్త మరియు అత్తపై మాత్రమే చలాన్ దాఖలు చేయబడింది.

5. విచారణ సమయంలో, ప్రతివాది నంబర్ -1, 01.03.2018 పై పిడబ్ల్యు1 గా సాక్షి పెట్టెలోకి అడుగుపెట్టి, అప్పీలుదారులతో సహా నిందితులందరి పై వ్యతిరేకంగా ఆరోపణలు పునరుద్ఘాటించారు. వెంటనే, ప్రతివాది నెంబరు 1, అప్పీలుదారులను అదనపు నిందితులుగా పిలిపించాలని ట్రయల్ కోర్టు ముందు సెక్షన్ 319 **సి. ఆర్. పి. సి** కింద ఒక దరఖాస్తును దాఖలు చేశారు.

6. విచారణకు ఉద్దేశించిన వ్యక్తి (ల) ప్రమేయం ఉండవచ్చని రికార్డులో ఈయబడిన సాక్ష్యము బలంగా సూచిస్తేనే సెక్షన్ 319 **సి. ఆర్. పి. సి** కింద ఉన్న అసాధారణ అధికారాన్ని ఉపయోగించాలని పేర్కొంటూ ట్రయల్ కోర్టు ఈ దరఖాస్తును తోసిపుచ్చింది.ప్రతివాది నంబర్ 1 వాంగ్మూలం నుండి లేదా రికార్డులో ఉన్న ఇతర విషయాల నుండి సమన్లు కోరిన వ్యక్తులు నిందితుడు అమీర్ మరియు అఖ్లిమాతో కలిసి వాజ్మూలము చేయగల ఏ నేరానికి పాల్పడ్డారని ట్రయల్ కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

7. వ్యధితుడు ప్రతివాది నంబర్ 1, సెక్షన్ 482, **సి. ఆర్. పి. సి** కింద హైకోర్టును ఆశ్రయించారు మరియు 27.01.2020 నాటి వివాదాస్పద ఉత్తర్వు ద్వారా అతని పిటిషన్ను అనుమతించారు మరియు అప్పీలుదారులను విచారణను ఎదుర్కోవడానికి పిలిపించారు.విచారణ సమయంలో ఎఫ్ఐఆర్ తో పాటు ప్రతివాది నంబర్ 1 వాంగ్మూలం అప్పీలుదారులపై ఆరోపణలు ఇప్పటికే విచారణను ఎదుర్కొంటున్న నిందితులకు ఆపాదించిన వాటికి సరి సమానంగా ఉన్నాయని వెల్లడించిందని హైకోర్టు గమనించింది.అందువల్ల, ప్రత్యేకమైన లక్షణాలు గైరుహాజరీ, అప్పీలుదారులు కూడా వారితో పాటు విచారణకు గురయ్యే అవకాశం ఉంది. అమీర్ మరియు అఖ్లిమల తో పాటు విచారణకు గురయ్యే అవకాశం ఉంది.అప్పీలుదారులను అదనపు నిందితులుగా పిలవడానికి తగిన ఆధారాలు ఉన్నాయని హైకోర్టు అభిప్రాయపడింది.

8. హైకోర్టు వారి సమన్లతో అసంతృప్తి చెందిన అప్పీలుదారులు మా ముందు ఉన్నారు.

బి. వివాదాలు:

9. అప్పీలుదారుల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఎస్. కె. వర్మ తీవ్రంగా వాదిస్తూ, విచారణకు ప్రతిపాదించిన వ్యక్తి (ల) ప్రమేయం గురించి సాక్ష్యాలు స్పష్టంగా ఎత్తి చూపినట్లయితే సెక్షన్ 319 **సి. ఆర్. పి. సి** కింద ఉన్న అధికారాలను తక్కువగా ఉపయోగించాలని హైసాక్ష్యము అంగీకరించకపోవడం శాసనములో తీవ్రమైన పొరపాటు అని వాదించారు.అప్పీలుదారులకు వ్యతిరేకంగా వారి ప్రమేయం గురించి నిర్ధారణకు రావడానికి ఎటువంటి సాక్ష్యాలు లేవు.ఇంకా, రెండుసార్లు జరిగిన విచారణలో అప్పీలుదారులు నిర్దోషులుగా తేలారనే వాస్తవాన్ని హైకోర్టు

తగినంతగా పరిగణించలేదు.మరణించిన వ్యక్తి మరణించడానికి కొంతకాలం ముందు అప్పీలుదారులు ఆమె పట్ల క్రూరంగా వ్యవహరించారని రిమోట్గా కూడా సూచించడానికి ఎటువంటి సాక్ష్యము లేవు.అప్పీలుదారులకు ఎటువంటి నిర్దిష్ట పాత్రను ఆపాదించకుండా ఆరోపణలు సాధారణమైనవి మరియు అస్పష్టమైన స్వభావం కలిగి ఉంటాయి.

10. మరోవైపు, మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది శ్రీ దీప్కరన్ దలాల్, హైకోర్టు వైఖరిని గట్టిగా సమర్థించారు మరియు ఎఫ్ఐఆర్లో చేసిన ఆరోపణలు దృష్టిలో ఉంచుకుని సమర్పించారు. మరియు ప్రతివాది నెం. 1 వాంగ్మూలం, హైకోర్టు అప్పీలుదారులను పిలిపించడంలో సమర్థించబడింది, వారు తగినంత కట్నం తీసుకురాకపోయినందుకు మరణించినవారిని వేధించడంలో చురుకుగా పాల్గొన్నారు మరియు చివరికి ఆమె వివాహం జరిగిన 7 నెలల్లోనే రుక్సేనా దురదృష్టకర మరణానికి దారితీసింది.

సి. విశ్లేషణ

11. ఆరోపించిన నేరం తీవ్రమైనది మరియు ఘోరమైన స్వభావం కలిగి ఉందని చెప్పబడలేదు.వివాహం జరిగిన వెంటనే అటువంటి విషాదకరమైన దుష్ప్రేరణ చేయుట ఒక చిన్నా శాసనము విలువైన జీవితాన్ని ప్రోత్సహించినందుకు లేదా తీసుకున్నందుకు ఎవరైనా దోషిగా ఉన్నారా అని చట్టం శాసనము పొడవైన ఆయుధములు కనుగొనాలి.అయితే, మా పరిశీలనలో ఉన్న ఏకైక సమస్య ఏమిటంటే, అప్పీలుదారులను అదనపు నిందితులుగా పిలవడానికి తగిన సాక్ష్యాలు ఉన్నాయా?

12. సెక్షన్ 319 సి. ఆర్. పి. సి ఇలా పరిగణిస్తుందిః

“....ఒక నేరంపై ఏదైనా విచారణ లేదా విచారణ సమయంలో, నిందితుడు కాని ఏ వ్యక్తి అయినా అటువంటి వ్యక్తిని నిందితుడితో కలిసి విచారించగల ఏదైనా నేరానికి పాల్పడినట్లు సాక్ష్యము నుండి కనిపిస్తే, కోర్టు అటువంటి వ్యక్తిపై అతను చేసినట్లుగా కనిపించే నేరానికి చర్య తీసుకోవచ్చు.... ...”

13. సెక్షన్ 319 **సి. ఆర్. పి. సి** యొక్క పరిధిని ప్రకాశవంతం చేస్తూ, రాజ్యాంగం

హర్దీప్ సింగ్ వర్సెస్ పంజాబ్ రాష్ట్రం కేసులో ఈ కోర్టు బెంచ్ ((2014) 3 ఎస్సీసీ 92**)**

క్రింద విధంగా:

57. అందువల్ల, విచారణ దశలో సెక్షన్ 319 సి. ఆర్. పి. సి. లోని నిబంధనలను వర్తింపజేయడాన్ని దాని సరైన దృక్పథంలో అర్థం చేసుకోవాలి.సిఆర్పిసి సెక్షన్ 319 కింద ఉన్న అధికారాన్ని విచారణ సమయంలో సాక్ష్యము ముందు ఇయ్యబడిన సాక్ష్యాల ఆధారంగా మాత్రమే ఉపయోగించవచ్చు.విచారణ సమయంలో దాని దరఖాస్తుకు సంబంధించినంతవరకు, ఇది పైన పేర్కొన్న విధంగా పరిమితం చేయబడింది, ఛార్జ్షీట్ యొక్క 2 వ కాలమ్లో పేర్కొనబడిన వ్యక్తిని లేదా సహచరుడైన ఇతర వ్యక్తిని నిందితుడిగా చేర్చారు.”

“105. సి. ఆర్. పి. సి సెక్షన్ 319 కింద అధికారం అనేది విచక్షణాధికారం మరియు అసాధారణ అధికారం.కేసు యొక్క పరిస్థితులు అవసరమైన సందర్భాల్లో మాత్రమే దీనిని

మితంగా అమలు చేయాలి.ఆ నేరానికి పాల్పడిన మరో వ్యక్తి కూడా దోషి కావచ్చు అని మేజిస్ట్రేట్ లేదా సెషన్స్ న్యాయమూర్తి అభిప్రాయం ఉన్నందున దీనిని అమలు చేయకూడదు.న్యాయస్థానానికి సమర్పించిన సాక్ష్యము నుండి ఒక వ్యక్తికి వ్యతిరేకంగా బలమైన మరియు ఖచ్చితమైన సాక్ష్యము సంభవించినప్పుడు మాత్రమే, అటువంటి అధికారాన్ని సాధారణ మరియు అశ్విక పద్ధతిలో కాకుండా అమలు చేయాలి.

106. అందువల్ల, కోర్టు ముందు ప్రవేశపెట్టిన సాక్ష్యాల నుండి ఒక ప్రాథమిక కేసును మాత్రమే స్థాపించవలసి ఉన్నప్పటికీ, క్రాస్ సెక్సామినేషన్ ఆధారంగా పరీక్షించాల్సిన అవసరం లేదు, దీనికి అతని ప్రమేయం యొక్క సంభావ్యత కంటే చాలా బలమైన సాక్ష్యము అవసరమని మేము నమ్ముతున్నాము.దరఖాస్తు చేయవలసిన పరీక్ష అనేది అభియోగాన్ని రూపొందించే సమయంలో ఉపయోగించినట్లుగా ప్రాథమిక ఆరోపణ కంటే ఎక్కువ, కానీ సాక్ష్యము, అసంపూర్తిగా ఉంటే, నేరారోపణకు దారితీసే మేర సంతృప్తి చెందనిది.అటువంటి సంతృప్తి గైరుహాజరీ, కోర్టు సి. ఆర్. పి. సి. సెక్షన్ **319** కింద అధికారాన్ని వినియోగించకుండా ఉండాలి. సి. ఆర్. పి. సి సెక్షన్ **319** లో "నిందితుడు కాని వ్యక్తి ఎవరైనా నేరానికి పాల్పడినట్లు సాక్ష్యము నుండి కనిపిస్తే" అందించడం యొక్క ఉద్దేశ్యం స్పష్టంగా ఉంది.అటువంటి వ్యక్తిని నిందితులతో కలిసి విచారించవచ్చు" అనే పదాలు.ఉపయోగించిన పదాలు "అటువంటి వ్యక్తిని దోషిగా నిర్ధారించగల" పదాలు కావు.అందువల్ల, సి. ఆర్. పి. సి సెక్షన్ **319** కింద వ్యవహరించు కోర్టుకు నిందితుడి అపరాధం గురించి ఎటువంటి అభిప్రాయాన్ని రూపొందించడానికి అవకాశం లేదు.”

14. ఈ న్యాయస్థానం ఇటీవల సుఖ్పాల్ సింగ్ ఖైరా వర్సెస్ కేసులో పేర్కొంది. పంజాబ్ రాష్ట్రం ((2023) 1 ఎస్సీసీ 28**), సెక్షన్ 319 సి. ఆర్. పి. సి. కింద కోర్టుకు ఇచ్చిన అధికారాలను క్లుప్తంగా వివరించింది.**

“15. ప్రారంభంలో, నిబంధనను గమనించిన తరువాత, న్యాయస్థానం ముందు సమర్పించిన సాక్ష్యము ఆధారంగా, ఒక నేరంపై విచారణ లేదా విచారణ సమయంలో, అటువంటి సాక్ష్యము కోర్టు ముందు విచారణలో ఉన్న నిందితులు తప్ప మరెవరైనా ఏ నేరానికి పాల్పడ్డారని సూచిస్తుందని మరియు అటువంటి నిందితులు చార్జ్ షీట్ లేదా విచారణ ప్రక్రియలో మినహాయించబడ్డారని కోర్టుకు కనిపిస్తే, కోర్టుకు ఇవ్వబడిన అధికారం స్పష్టంగా ఉందని తెలియచేస్తో ది.”

15. హర్దీప్ సింగ్ (పైన పేర్కొన్న) కేసులో, సెక్షన్ 319 **సి. ఆర్. పి. సి.** లోని "సాక్ష్యం" అనే పదాన్ని విస్తృతంగా అర్థం చేసుకోవాలని, అందువల్ల విచారణ సమయంలో కోర్టు ముందు వచ్చిన విషయాలను ఈ క్రింది విషయాల కోసం ఉపయోగించవచ్చని అనర్గళంగా పేర్కొన్నారుః

((i) విచారణ ప్రారంభమైన తర్వాత సాక్ష్యము నమోదు చేసిన సాక్ష్యాలను ధృవీకరించడం;

(ii) సెక్షన్ 319 **సి. ఆర్. పి. సి.**కింద అధికారాన్ని వినియోగించడం కోసం; మరియు

(iii) **చార్జ్ షీట్** వరుస నెంబరు 2 లో పేరు చూపిన నిందితుడిని కూడా చేర్చడానికి.విచారణలో చేసిన వివరణ కూడా "సాక్ష్యము" అని ఇంకా వివరించబడింది మరియు విచారణ ప్రారంభమైన తర్వాత క్రాస్ ఎక్సమినేషన్ ద్వారా పరీక్షించదన్న, సెక్షన్ 319 **సి. ఆర్. పి.**

సి కింద అధికారాన్ని ఉపయోగిస్తున్నప్పుడు, సమన్లు జారీ చేయాలని ప్రతిపాదించిన వ్యక్తికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యము కోసం వేచి ఉండాల్సిన అవసరం లేదని, కోర్టు వివరించింది.

16. సుఖ్పాల్ సింగ్ ఖైరా (పైన పేర్కొన్న) కేసులో రాజ్యాంగ ధర్మాసనం సెక్షన్ 319 సి. ఆర్. పి. సి కింద అధికారాన్ని వినియోగించేటప్పుడు సమర్థ న్యాయస్థానం తప్పనిసరిగా అనుసరించాల్సిన మార్గదర్శకాలను రూపొందించారు.

(i) సమర్థ న్యాయస్థానం సాక్ష్యము కనుగొంటే లేదా సెక్షన్ 319 సి. ఆర్. పి. సి కింద దరఖాస్తు దాఖలు చేయబడితే, నిర్దోషిగా లేదా శిక్షపై ఉత్తర్వు జారీ చేయడానికి ముందు "విచారణలో ఏ దశలోనైనా నమోదు చేయబడిన" సాక్ష్యము ఆధారంగా నేరానికి పాల్పడడంలో ఇతర వ్యక్తి ప్రమేయం గురించి, అది ఆ దశలో విచారణను నిలిపివేస్తుంది మరియు సెక్షన్ 319 సి. ఆర్. పి. సి కింద దరఖాస్తు యొక్క విధిని నిర్ణయించడానికి కోర్టు ముందుకు సాగుతుంది.

(ii) సెక్షన్ 319 సి. ఆర్. పి. సి కింద నిందితుడిని పిలిపించాలని కోర్టు నిర్ణయించినట్లయితే, ప్రధాన కేసులో విచారణను కొనసాగించే ముందు అటువంటి సమన్ ఆర్డర్ జారీ చేయబడుతుంది మరియు ఆర్డర్ జారీ చేయబడిన దశను బట్టి,అటువంటి సమన్లు జారీ చేసిన నిందితుడిని ఇతర నిందితులతో పాటు విచారించాలా లేదా వేరుగా విచారించాలా అనే వాస్తవం మీద విచారణ న్యాయస్థానం తన మనస్సును వర్తింపజేస్తుంది; మరియు

(iii) సెక్షన్ 319 సి. ఆర్. పి. సి కింద ఉన్న అధికారాన్ని దాని ముగింపు వరకు ప్రధాన విచారణలో అమలు చేయకపోతే లేదా ఉపయోగించకపోతే మరియు విభజన కేసు ఉంటే, ఆ

ప్రభావానికి సాక్ష్యము ఉంటేనే అటువంటి అధికారాన్ని అమలుచేయవొచ్చు లేదా ఉపయోగించవచ్చు, స్పిల్టప్లో (విభజించబడిన విచారణ) పిలవబడే అదనపు నిందితుల ప్రమేయాన్ని సూచిస్తుంది.

17. అందువల్ల, ఉదహరించిన నిర్ణయాల యొక్క ఉమ్మడి అవ్యమానం నుండి, సెక్షన్ 319 సి. ఆర్. పి. సి కింద సమన్లు జారీ చేసే అధికారాన్ని మామూలుగా ఉపయోగించరాదని మరియు అదనపు నిందితుడిని పిలిపించడానికి ప్రాధమికంగా కంటే ఎక్కువ కేసు ఉనికిని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది.సెక్షన్ 319 సి. ఆర్. పి. సి కింద అదనపు నిందితులను పిలిపించడానికి అధికారాన్ని తరచుగా దుర్వినియోగం చేయకుండా నిరోధించడానికి మరియు పైన పేర్కొన్న బైండింగ్ జ్యూడీషియల్ ఆదేశాలకు అనుగుణంగా, విధానపరమైన రక్షణ అనేది సాధారణంగా విచారణ ప్రారంభంలో ఉన్న వ్యక్తిని పిలిపించడాన్ని నిరుత్సాహపరచడం మరియు విచారణ సాక్ష్యము పిలిపించాలని కోరిన వ్యక్తులకు వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యాలను మూల్యాంకనం చేసి, ఆపై అటువంటి విషయం, ఎక్కువ లేదా తక్కువ, వారికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యమిచ్చిన అదే ప్రాముఖ్యత మరియు విలువను కలిగి ఉందా అని తీర్పు ఇవ్వగలదని మేము నిర్ధారించవచ్చును.ఇప్పటికే విచారణను ఎదుర్కొంటున్న వారు.విశ్వసనీయమైన సాక్ష్యము లేనప్పుడు, సెక్షన్ 319 సి. ఆర్. పి. సి కింద గైరుహాజరీ అధికారాన్ని ఉపయోగించకూడదు.

18. ప్రస్తుత కేసును ప్రస్తావిస్తూ, అప్పీలుదారులపై ఆరోపణలు ఏమిటంటే, వారు కూడా ఆరోపించిన నేరానికి పాల్పడడంలో చురుకైన పాత్ర పోషించారు.

19. సెక్షన్ 319 **సి. ఆర్. పి. సి** కింద దరఖాస్తును ట్రయల్ న్యాయస్థానం కొట్టివేసిన తరువాత, ప్రతివాది నంబర్ 1 ని పిడబ్ల్యు1 గా తదుపరి పరిశీలన కోసం 06.12.2018 లో పిలిచారని రికార్డు వెల్లడిస్తుంది.వివాహం సమయంలో, అప్పీలుదారు నెంబరు 1-జుహ్రు వాజ్మాలము నెంబరు 1 ని రూ. అమీర్ మరియు మరణించిన వారి వివాహానికి 20 లక్షలు, దీనికి ప్రతివాది నెం. 1 అంగీకరించారు.అప్పీలుదారు నెం. 1 మరియు అతని భార్య అఖ్లిమా (అత్తగారు) తన కుమారుడు అమీర్ (భర్త) తో ఒకే పైకప్పు క్రింద నివసిస్తున్నారు మరియు హింస, వేధింపులు లేదా మరింత కట్నం కోసం డిమాండ్ వంటి అన్ని ఆరోపణలకు అతను రహస్యంగా ఉండేవాడు.ఈ కోణం నుండి చూస్తే, మొదటి అప్పీలుదారుడు తన కుమారుడు మరియు భార్యతో మునిగిపోవాల్సి ఉండవచ్చు లేదా ఈత కొట్టాల్సి ఉండవచ్చు.హైకోర్టు ఉత్తర్వు, అప్పీలుదారు నెం. 1 కి సమన్లు జారీ చేసే మేర, సెక్షన్ 319 **సి. ఆర్. పి. సి** లోని అంశాలను సంతృప్తిపరుస్తుంది మరియు ఈ కోర్టు జోక్యానికి హామీ ఇవ్వకపోవచ్చు.

20. మరణించిన వ్యక్తి యొక్క అప్పీలుదారుల సంఖ్య 2 మరియు 3, అంటే సోనమ్ (బావమరిది) మరియు రిజ్వాన్ (బావమరిది) లకు సంబంధించి, వారిద్దరి వాటాలను ఎఫ్ఐఆర్లో మరియు ప్రతివాది సంఖ్య 1 యొక్క ప్రధాన పరిశీలనలో పేర్కొన్నప్పటికీ, రుక్సేనా యొక్క అసహజ మరణంతో వారిని అనుసంధానించడానికి విశ్వసనీయమైన సాక్ష్యము లేవని మాకు అనిపిస్తుంది.అప్పీలుదారు నెంబరు 2, అప్పీలుదారు నెంబరు 3 తో వివాహం అయిన తరువాత కూడా, ఆమె తల్లిదండ్రుల ఇంట్లో నివసించడం కొనసాగించిందని లేదా మరణించిన మరియు అమీర్ యొక్క రోజువారీ వైవాహిక జీవితంలో వారు జోక్యం చేసుకుంటారని ఎటువంటి

ఖచ్చితమైన ఆధారాలు లేవు.నివేదించబడిన నేరానికి దగ్గరగా వారిని తీసుకురావడానికి ఎటువంటి ప్రామాణికమైన సాక్ష్యము లేనప్పుడు, ఈ కేసులో గైరుహాజరీ నిందితుడిగా విచారణను ఎదుర్కోవాలని అప్పీలుదారు సంఖ్య 2 మరియు 3 లను పిలవడం అన్యాయం అవుతుంది.

డి. తీర్మానం:

21. పైన పేర్కొన్న చర్చను దృష్టిలో ఉంచుకుని, అప్పీలుదారు నెంబరు 1 కి సమన్లు జారీ చేయబడినప్పటికీ, అప్పీలుదారు నెంబరు 2 మరియు 3 కి సమన్లు జారీ చేయడం అనేది తప్పనిసరని, కేవలం బలమైన అనుమానం ఆధారంగా వారిని విచారణకు గురిచేయలేమని మేము పరిగణించదగిన అభిప్రాయాన్ని కలిగి ఉన్నాము.సవాలు కింద ఉన్న ఉన్నత కోర్టు ఉత్తర్వుల తదనుగుణంగా అప్పీలుదారు సంఖ్య 2 మరియు 3 ను పక్కన పెడుతుంది.

22. అప్పీలుదారు నెంబరు 1 ని సరిగ్గా పిలిపించారని, అతని కుమారుడు, భార్యతో పాటు విచారణకు గురయ్యే అవకాశం ఉందని పేర్కొన్న తరువాత, తదుపరి విషయాలకు అవసరమయ్యే విచారణ ఇప్పటి వరకు ఏ పద్ధతిలో కొనసాగుతుందనేది.

23. రికార్డులో అందుబాటులో ఉన్న సమాచారం విచారణ రక్షణ సాక్ష్యము దశలో ఉందని సూచిస్తుంది.అప్పీలుదారు నెంబరు 1 కి వ్యతిరేకంగా విచారణను ప్రారంభించేటప్పుడు విచారణ న్యాయస్థానం అనుసరించాల్సిన మార్గదర్శకాలను రాజ్యాంగ ధర్మాసనం విస్తృతంగా పునరావృతం చేసింది.

సుఖ్పాల్ సింగ్ ఖైరా (పైన పేర్కొన్న), ఈ క్రింది పదాలలోః“41 (III). సి. ఆర్. పి. సి సెక్షన్ 319 కింద అధికారాన్ని వినియోగించేటప్పుడు సమర్థ న్యాయస్థానం అనుసరించాల్సిన మార్గదర్శకాలు ఏమిటి?

41.1 సమర్థ న్యాయస్థానం సాక్ష్యము కనుగొంటే లేదా నిర్దోషిగా లేదా శిక్షపై ఉత్తర్వు జారీ చేయడానికి ముందు విచారణలో ఏ దశలోనైనా నమోదు చేసిన సాక్ష్యము ఆధారంగా నేరానికి పాల్పడడంలో మరెవరైనా పాల్గొన్నట్లు సి. ఆర్. పి. సి సెక్షన్ 319 కింద దరఖాస్తు దాఖలు చేయబడితే, అది ఆ దశలో విచారణను నిలిపివేస్తుంది.

41.2 ఆ తరువాత, అదనపు నిందితుడిని పిలిపించాల్సిన అవసరాన్ని లేదా ఇతర అంశాలను కోర్టు మొదట నిర్ణయించి, దానిపై ఆదేశాలు జారీ చేస్తుంది.

41.3 సి. ఆర్. పి. సి సెక్షన్ 319 కింద అధికారాన్ని వినియోగించుకుని, న్యాయస్థాన నిర్ణయం నిందితుడిని పిలిస్తే, ప్రధాన కేసులో విచారణను కొనసాగించే ముందు అటువంటి సమన్ ఉత్తరువు జారీ చేయబడుతుంది.

41.4 అదనపు నిందితుడికి సమన్లు జారీ చేసే ఉత్తర్వు జారీ చేయబడితే, అది ఆమోదించబడిన దశను బట్టి, అటువంటి సమన్లు జారీ చేసిన నిందితుడిని ఇతర నిందితులతో పాటు విచారణ చేయాలా లేదా వేరుగా విచారణ చేయాలా అనే దానిపై కూడా న్యాయస్థానం తన విచక్షణను తెలియజేస్తుంది .

41.5 ఉమ్మడి విచారణ కోసం నిర్ణయం తీసుకున్నట్లయితే, పిలివబడిన నిందితుడి హాజరును భద్రపరిచిన తర్వాతే తాజా విచారణ ప్రారంభించబడుతుంది.

41.6 సమన్లు జారీ చేసిన నిందితులను విడిగా విచారించవచ్చని నిర్ణయం తీసుకుంటే, అటువంటి ఉత్తర్వు జారీ చేయబడితే, విచారణను కొనసాగించడానికి మరియు కొనసాగిస్తున్న నిందితులపై విచారణను ముగించడానికి కోర్టుకు ఎటువంటి ఆటంకం ఉండదు."

24. ట్రయల్ శాసనము, ఈ విధంగా, ఉదహరించిన ఆజ్ఞను అనుసరించి, చట్టానికి అనుగుణంగా అప్పీలుదారు నెంబరు 1 కి వ్యతిరేకంగా ముందుకు సాగాలి.

25. అటవీ కారణాల వల్ల కానీ యోగ్యతలపై ఎటువంటి అభిప్రాయా గుణాగుణములు వ్యక్తం చేయకుండా, మేము ఈ అప్పీల్ను పాక్షికంగా అనుమతించు మరియు పైన పేర్కొన్న నిబంధనలలో 27.01.2020 నాటి ఉన్నత న్యాయస్థానం వివాదాస్పద ఉత్తర్వును సవరిస్తునము.

26. ఈ కేసులో మిగిలిఉన్న దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే అవి పరిష్కరించబదినవిగా భావించబడును.

న్యాయమూర్తి

(సూర్య కాంత్)

న్యాయమూర్తి

(జె. కె. మహేశ్వరి)

న్యూ ఢిల్లీ

తేదీ:21.02.2023